

598/942

ERDÉLY

HONISMERTETŐ FOLYÓIRAT

Az Erdélyi Kárpát Egyesület hivatalos értesítője

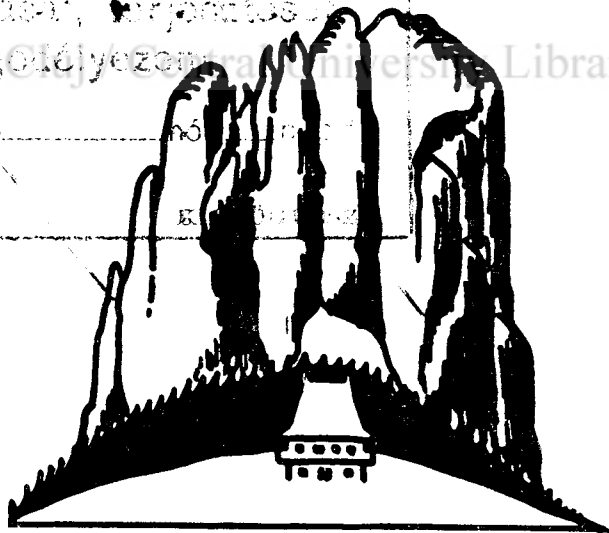

A Magyar Királyság és a Magyar Népköztársaság

Kinyomtatásait, terjesztését

Magyarország, 1942. évi június 15. napján

Főszerkesztő és felelős kiadó: Dr. BALOGH ERNŐ
Felelős szerkesztő: Ifj. XÁNTUS JÁNOS
Laptulajdonos: ERDÉLYI KÁRPÁT EGYESÜLET

Erdély

TARTALOM

Címképet Vámszer Imre iparművész rajzolta. — Török Zoltán: Kirándulás a Kelemen havasokba. — Beke Lajos: Erdély turista alkotásainak tervezete. (Első közlemény.) — N.: Osztályaink 1941. évi közgyűléseinek beszámolójából. — Az EKE menedékházainak háló- és étkező díjai. — Irodalom. — Hirek.

Az „Erdély“ előfizetési ára egész évre 6 pengő. Tagoknak 5 pengő. — Tagsági díj évi 6 P. — Az előfizetési díjak befizethetők az EKE 72.478. számú csekkszámán és a központi irodában Kolozsvár, Jókai-utca 2., II. emelet. — Hivatalos órák: d. e. 9—1-ig, d. u. 5—8-ig.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület központjának és vidéki osztályainak levelezési címei:

Központ: Kolozsvár, Mátyás király-utca 3. szám.

Besztercei osztály: Beke Ödön, Beszterce, Radnai kapu u. 1/a.

Csíkszéki osztály: Székely Géza, Csíkszereda, OMIH.

Dési »Cibles« osztály: Knizsek Károly, Dés, Villamosművek.

Gyergyói osztály: Dr. Kurucz Sándor, Gyergyószentmiklós, Főposta.

Háromszéki osztály: Dr. László Ferenc, Sepsiszentgyörgy.

Maroszéki osztály: Dr. Egey Jenő, Marosvásárhely, Gecse Dániel-utca 43. sz.

Nagybányai »Gutin« osztály: Schuller Ödön, Nagybánya, Horthy Miklós-út 22.

Révi »Zichy« osztály: Borcsa István, Rév. Községháza.

Udvarhelyi osztály: Voszka István, Székelyudvarhely.

Zilahi »Meszes« osztály: Bikfalvy József, Zilah. Mezőgazdasági Bank.

ERDÉLY

Kirándulás a Kelemen havasokba

A Maros szorosának ezer csodája, mély szakadékos völgyei, erdőpapas csúcsai, vulkánikus eredetű sziklarengetegei gyorsan húznak el mellett, amíg a vonatunk zakatolva, zúgva zihál fel a Maros szűk völgyén. A szoros keleti kijáratát strázsáló Tárnyica homlokán újra megbámulom a sokszor megmászott ismerős sziklákat és a komor fenyvesek ünnepélyes csendjét újra érzem. Alig ósodok az emlékek rohamozó rajától, már cihelődni kell lefelé. Megérkeztem Maroshévízre. A hévízi csendes medence zúgott s a környező ismerős hegyek panorámáját nincs időm bámulni. Az egész estét szaladgálással töltöttem el, amíg előkészítem a másnapi utat fel a Kelemenbe. Hogy minden szépségét kiéljem, az útnak gyalog vágok neki egyedül, csupán egy pakkhordó emberrel. A geológus több cókókkal jár, mint a turista.

Pitymallattól késő estig járom a völgyek vízmosásos szakadékait, s a sziklás tetőket. Mint jólnevelt kővallató turistához illik, minden zezúgot kiméricskélek s a kalapácsom csattog a köveken. Az egész, napi járkálás felért 25—30 km-nyi úttal s mégis alig jutottam a tegnapi szállásomtól, a hévízi községhezától 8 km. távolságra. Mielőtt leereszkedném a Székpatak torkában levő Vadászkastélyhoz, felkaptatok a Runk tetőre. Jó kilátó helyet keresek s lepihenek a nap eredményeit összegezni a jegyzőkönyvemben is. Köröskörül a kialudt vulkánok csúcsainak koszorúja keretezi a hévízi medence lankás síkját és halmait. Délnyugat felől a Tárnyica nyerges hegye és a Leó kúpja rejtik el a Maros szorosát. Tovább messze a Görgényi-havasok Fancsal tetőjének csúcsa rajzolódik az ég magasára. Hátam megett a Széktető, keletre tőlem a Kis és Nagy Oroszbükk sziklakúpjai takarják a távoli Gyergyót és hegyeit. Geológus szemmel olvasok az előttem kitarult nagy krónikában, a földnek sziklákra írt történelmében. Látom őket, amint a geológiai mult sok százezer esztendeje során megszülettek rendre a tűzhányók. Fiatalos erővel, magasra emelt csúcsaik kráteréből hajigálták ki azt a sok követ és öntötték ki izzón folyó lávaárait, amelynek sziklatömegei borítanak mindent köröskörül.

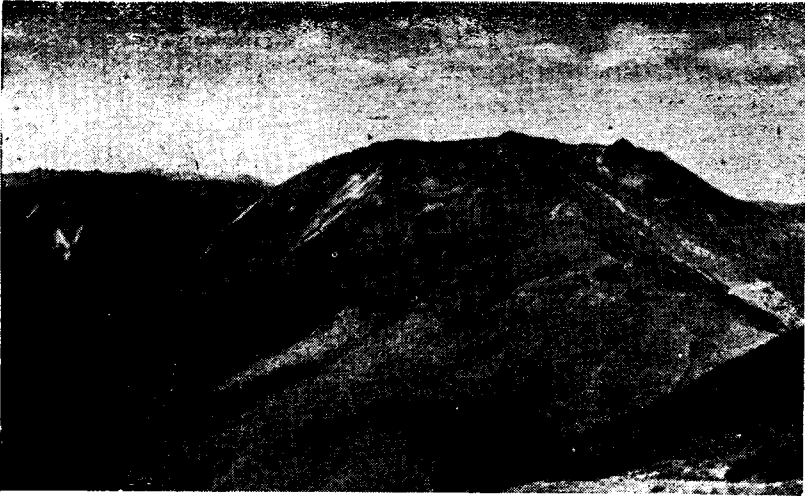
A mai hévízi medence házakkal teliszórt lankái helyén hatalmas víztükröt látok, egy tavat, amelynek hullámai még nem kaptak utat a Maros szorosán át. A völgyek kékes homályba mélyülő zúgai figyelmeztetnek, hogy ébrednek a geológiai emlékek idézéséből.

Másnap a Szék patak torkánál búcsút mondok az országnak, amelyen borszéki autóbussz húz korán reggel Maroshévíz felé. A Lomás völgyén, majd Kis Hurdugáson át csupa fenyvesek és ripacsos, tűzhányta kövek szikláit kopogtatva kapaszkodom ki a Vízvásztó gerincére. A gerinc csapáson sok bajlódás között haladunk az erdőben. Olyan elhanyagolt a csapás, hogy a sok rádőlő fenyőtörzstől alig lehet előre haladni. Tisztáshoz és végül egy írtáshoz érünk, kitágul a láthatár hirtelen. Csodás panoráma. Nyugat felé nézve a nagy Kelemen csoport csúcsait látjuk. Kétezer méter fölé emelkedő pontjai lankásan lejtő, óriási lávahátságokat alkotnak. Ezt a laposan lejtő magas láthatár-szegélyt csupán a Drágásnak 1770 m. magas csúcsa szakítja meg hirtelen, váratlanul. A kánikulai nap ragyogó sugarai aranyozzák be az egész képet s a szép kék égről a bodros felhők mint valami Murilló-kép angyalfejei mosolyognak le ránk. A végeláthatatlan tűzhányók rengetegétől elfordulunk. Keletre nézve talán az előbbinél is megvesztegetőbb tájkép fekszik előttünk, a Gyergyói havasok.

Közvetlenül előttünk a bélbóri és rakottyási, távolabb a Szék-pataki és borszéki medencék lapos tálacskái mélyednek bele a lankás, dombos térszínbe. Ezek már nem tűzhányók termékei és sokkal, sokkal öregebbek, sok millió éves kristályos palából vannak felépítve. A medencékben pedig épúgy mint a héviziben, valamikor tavak vize hullámozott, amelyik lassan eltözegeedett. Ennek tanuja a sok szénréteg, ami a tavakat feltöltő fiatal rétegek között található. A látóhatár szegélyét a Nagybagmász, a Gyilkos-kő, Kis- és Nagy Békás mészkő szirtjei csipkézik. Moldovából átnéz a határon a Csalhó és a Tarkó hasonlóan festői mészkő tömege. Késő délutánig eltá-nyázunk ezen a pompás kilátó ponton, hol a Kelemen csoportját, hol a Gyergyói havasok panorámáját bámulva. Késő délutánra lassan leereszke-dünk a Vízvásztó gerinc 1375-ös pontjáról a Szekeres patak völgyébe. Itt már újra csak a ripacsos kövek, tűzhányók köpködté tömkelege fogad.

A Tengerszem tava és hajdani gleccser völgye a Csáky-csúcs oldaláról nézve.
A háttérben a Szádeczky-csúcs képezi.

A Teleki-esűs és csoportja (2102 m.) a hajdani Kelemen kráter szegélyének legmagasabb pontja. Balra a háttérben a Kis Beszterce csoportja látszik.

Mihelyt kiérünk az erdős lejtésből s elérjük újra a kis kitermelő vasutat s a mellette futó csapást, az irtásos oldalak ripacsos szikláit meglepő képeket és alakzatokat lárnak elénk. A vulkán kihajigálta sziklák óriási, összehányt, rendetlen kőhalmaza egyik helyen várfalak és bástyák romjait utánozza, másutt pedig busa fejű bálványokat vagy göromba oszlopokat májmol. A Szekeres patak torkánál, a Vajda patakában elértük a Gyulaházai kis állomást. Fölötte még meghámuljuk a Talián szikla meredek szirtjét s a kőfejtők, görög templomok csarnokaira emlékeztető fekete, lávasziklás oszlop-sorait. Egy Segesvárról menekült régi ismerősöm és sorstársam házában kapok szállást és pihenő helyet. Másnap lóról is gondoskodik, mert a Kelemenben már csak itt-ott van elvéve egy-egy eszténa, más semmi. Itt tudom meg, hogy az a menedékház, amelyben 1939. nyarán laktunk, leégett s a helyén csupán egy igen szellős kaliba van.

A Vajda-pataki borvízkútát keressük fel hajnali sétaként, amíg a lóra várunk. Mire visszatérünk, a Talián-szikla meredek homlokát bearanyozzák a nyári nap sugarai.

A mai napot a Kelemenből kihajló óriási sziklaperem köveit felnyitó kőbányák felkeresésére használok fel. A kőfejtők szikláinak fekete oszlop-sorai némán, mint elhagyott templomok csarnokai néznek le ránk. Körülötte a munkásházak és irodák teleszerű csoportjai között sincs semmi élet, vagy mozgás.

A kitűnő úthurkoló követ adó bányák szikláiból egész nap tördelem a minta darabokat és méricskélem a völgyfalak meredek sziklapárkányát. Estére a Puturósz patak nagy kőbányájánál másszuk a 400—500 m. magas-ságú irdatlan sziklafalat. Az elhagyott irodát választjuk és takarítjuk ki

---

A Radnai-havasok 200.000-es térképe megjelent. Kapható egyesületünkben, vidéki osztályainknál és a legtöbb könyvkereskedésben. Ára: 2.50 P.

éjjeli szálláshelynek. A rengeteg sziklamászás után fáradtan térek be a rögtönzött szállásra, hogy a jól megérdemelt pihenésben legyen részem.

Kísérőim ecsetelik azt az eleven életet, ami itten lüktetett. A sok kőbánya kitermelési munkáit a munkások százai végezték. A megterhelt vagonok egymás után gördültek lefelé a Lomás völgyén Maroshévizre, hogy ottan átrakják a nagyvonatra. Dobrudzsa és a regát minden kőfaragója a Kelemen pompás köveit fejtette s a regát városait és útjait mind az innen kitermelt kövekkel burkolták. A második bécsi döntés napja 1940. aug. 30-a megszüntette ezt az idegen életet és regáti zajt. Visszatérésünk óta állanak némán ezek a fekete oszlopsoros munkatemplomok.

Öröm és boldogság, hogy az idegen had kitakarodott innen, de sajnos a munkaalkalom is megszűnt, mert még ma is némán állanak a kőfejtők és várják a magyar munkáskezeket. A munka és a termelés újakezdése még mindig késik, mert a szerencsétlenül meghúzott bécsi döntés határa elvágta a Székelyföld minden vasúti kapcsolatát az anyaországgal. Majd, ha a Déda—Szeretfalvai vonal készen lesz, újra megindulhat itt is a munka s a Kelemen havasok kőfejtőinek andezit oszlopsorai újra visszhangozni fogják a munka zaját, de ez már nem lesz idegen, hanem magyar.

Kis karavánunk a sziklapárkány egy csorbáján fáradságos mászással, meredek ösvényen kaptat föl a Kelemen hatalmas láva platójára. Itt már nincs fáradságos út s a láthatár mindig távol. A Felső Lomás mély völgyszakadékan túl újra köszöntjük a Leót meg a Tárnicát s a Fancsal kupját s a tiszta látási viszonyok mellett a hévizi medencén túl a Gyergyói teknőt. Kelet felé a vízválasztó gerincek fölött a gyergyói havasok integetnek. Nyugat felé a Drágás csúcsa zárja el a kilátást.

A Szádeczky (Bradul csont.) csúcs alatt, a leégett menedékház helyén levő kalyibánál táborozunk le még elég kora délelőtt. Délre már fenn vagyok kísérőmmel a Csáky csúcs 2021 m-es tetején. Északfelé nézünk. Itt állunk a széles lávaplátó szélén és benézőnk a hajdani Kelemen kráter mély szakadékába. Tíz kilométer széles hatalmas sziklatölcsér a tűzhányó hajdani szája. Innen röptették ki a robbanások azt a tenger sok ripacsos követ és innen ömlött ki a hihetetlen tömegű izzón folyó láva, amelynek megdermedt szikláit a Felső Lomás völgyében annyi fáradsággal küzdöttük le. Ma ezt a hajdani zárt, tölcsérszerű kürtőt északra lecsapolta, átfűrészelte a Nyágra pataka. A határon túl ide látszanak a bukovinai völgyek és medencék házakkal beszórt lankái egész Dornávatráig. Nyugat felé Besztercén túl az erdélyi medence dombjain vész el a ködökkel mosott láthatár. Keleten a moldovai hegyek, délen a görgényi havasok jól ismert csúcsai szegik be a láthatárt.

Ezekben az alpesi magasságokban keresem a jégárok nyomát. A Teleki csúcs (2102 m.) furcsa bohócsapkás lávakupacának két oldalán a hajdani glecserek két félköríves cirkusza jól kiivehető. Hazafelé menet a Kelemen egyetlen tengerszeme mellett egy régi glecservölgyön haladunk le. Itt már az erdő nem akadályoz, hisz jóval az erdőhatár fölött vagyunk. Csak szikla, boróka és törpefenyő bozót, ami nehezíti a járást, de nem fogja el a kilátást.

Három napig járom a krátert és a peremén sorakozó magaslatokat. A román határ mellett a Cserbükk (2015 m.) mellett a határőrvadászaink építettek egy hatalmas barakkot. Szíves vendéglátásuk mellett végre nem kellett az éjszakákat átdideregni a szellős kalyibában.

A kőzetmintáimat a ló hátára pakolva visszairányítottam Gyulaházára. Magam pedig a kíséremmel a Drágáson keresztül s a Zebrák patakon át lejöttem a Maros szorosába Gödéhez.

Milyen kár, hogy nem építik ki a Kelemenhez a menedékházak láncát, mert így csak költséges expedíciós felszereléssel lehet nekivágni.

Turista el sem képzelhet szebb és érintetlenebb területet, mint a Kelemen erdős sziklavilága. Itt volna az ideje, hogy az EKE mároshévi osztálya élénkebb tevékenységet fejtson ki a Kelemen havasok kincseinek turistaszemponthól való feltárására.

Éme nyolc nap feledhetetlenül szép élményei újra megerősítettek abbéli elhatározásomban, hogy bármilyen nehézségek árán, de minden nyáron meg kell látogatnom a Kelemen kráter mesés vidékét. Itt lehet csupán kikapcsolódni az ideges élethajszából és pihenni, felüdülni a természet hamisítatlan és érintetlen szépségein.

Török Zoltán.

Erdély turista alkotásainak tervezete

(Első közlemény.)

A visszatért Erdélynek szépségeiben, érdekességeiben, történelmi nevezetességeiben gazdag területe turista-alkotások szempontjából sok kívánni valót hagy maga után. Ennek okát keresni felesleges, mert adva van a multban, az utóbbi 25 év rendkívüli helyzetében. Mindenki előtt érthetővé válik akkor, ha csupán annyit említek meg, hogy egyesületünk ezirányú munkálatainál nem segítséget, hanem elnyomatást kapott a román hatóságoktól. Egységes munkaterülettel nem rendelkeztünk s így nagyvonalú, rendszeres útjelzési hálózatot nem lehetett kiépíteni. A román szövetséghez benyújtott munkaterveinket évekig tárgyalták, mígnem elvetették.

Örvendetes visszatérésünk után a Magyar Turista Szövetség által egyesületünknek kiosztott Erdély munkaterületére, az anyaországi útjelzési hálózatba kapcsolódva — osztályainkkal való közös megbeszélés után — elkészítettük egész Erdély területét behálózó útjelzési tervezetét.

Az útjelzési hálózat főgerince a Kárpátokat átölelő »országos kék jelzés«, mely a Horthy-csúcsnál kapcsolódik be a Kárpátalja felől jövő útjelzésbe, a Radnai, Borgói, Kelemen, Csíki havasokon át a Hargitára, majd az Oltot átszelve Tusnád-fürdőnél Szent Anna-tó, Torjai hegyvonulaton keresztül egyelőre a Háromszéki havasokban fejeződik be.

A főútjelzésből ágaznak ki a mellék útjelzések és az ettől távolabb eső helyi jellegű útjelzési hálózatok.

Az országos kék útjelzésen kívül a terület műemlékeit és történelmi nevezetességű helyeit két történelmi útvonal köti össze és pedig:

1. *Rákóczi útvonal.* Cigénycsúcs, Forrásligeti menedékház, Nagybánya, Meszes hegység, Sebesvár, Almási Dezsővár, Leányvár és majd innen Géczy-vár, Torockói-vár felé fog tovább vezetni.

2. *Csaba útvonal.* Felsőbánya, Gutin, Széples, Csicsói vár, Beszterce, Bisztra-völgy, Görgényszentimre, Nyárádremete, Bökecs, Szováta,

Tartodvára, Firtosvára, Bágyivár, Vápvára, Bálványosvár, Ikavára, Kicsásvára, Hereczvár, Sepsiszentgyörgy.

Az útjelzési vonalak mentén tervezett turista-alkotások, ú. m. turista-szállók, menedékházak és védkunyhók egymástól megfelelő távolságokra lesznek felépítve. Az alant felsorolt hegyvonulatok, illetőleg osztályok hegyvonulatában, ahol a turista-forgalom megkívánja, egy-egy turista-szálló és 1—2 kisebb menedékház van terelve, míg a magashegyi turázók részére megfelelő távolságokban a védkunyhók egészítik ki Erdély turista-alkotásait.

A hegyvonulatok, illetőleg területek beosztása a következő: I. Rév és környéke, II. Zilah és környéke (Meszes hegység), III. Kolozsvár és környéke, IV. Dés és környéke (Láposi hegység), V. Nagybánya és környéke (Rozsály—Gutin), VI. Beszterce és környéke (Borgói havasok), VII. Marosvásárhely és környéke (Kelemen és Görgényi havasok), VIII. Gyergyószentmiklós és környéke (Gyergyói havasok), IX. Csíkszereda és környéke (Csíki havasok és Hargita), X. Székelyudvarhely és környéke (Hargita nyugati része), XI. Sepsiszentgyörgy és környéke (Baróti, Bodoki és Háromszéki havasok).

RÉSZLETES TERVEZET.

I.

Rév (Zichy-barlang) és környékének útjelzési tervezete.

1. Országút, révi betérő—Rév felső MÁV mh.—Zichy-barlangi menedékház—Vársonkolyos—Körösbánlakai barlang, 407 m.—Báródbeznyei barlang 412 m.—Királyhágó, 582 m.—Királymagas, 915 m. (Magura)—Vadalma, 881 m. (Merisorul)—Szakadát, 273 m. (Secatura)—Valkói vár, 422 m. — Piros vízszintes — — — —	46.0 Km.
2. Mészégető — Tündérvár — Keresztkilátó — MÁV őrház. Kék vízszintes. — — — — — — — —	3.5 Km.
3. Zichy-barlang menedékház—Kétpüspök szikla — Kilátó Csikló, 641 m. (Cicleul). Kék vízszintes — — — —	4.2 Km.
4. Kereszthegyi kilátó—Kiserdő (P. Pintici)—Göröghegyi barlang, 393 m. (Grecului). Zöld vízszintes. — — — —	2.5 Km.
Összesen:	56.2 Km.

Zichy-barlang és környéki útjelzések, útmutató táblák és térképek elkészítése — — — — — — — — 1.500 P.

A tervezetből elkészült útjelzések:

1941. évben.

1. Rév felső vasuti mh.—Zichy barlangi menedékház—Vársonkolyos. Piros vízszintes. — — — — — — — —	7.0 Km.
2. Mészégető—Tündérvár—Kereszthegyi kilátó—MÁV őrház. Kék vízszintes. — — — — — — — —	3.5 Km.

1942. évben.

3. Zichy barlangi menedékház—Kétpüspök szikla—Csikló.
Kék vízszintes. — — — — — — — — — — 4.2 Km.

Rév és környékén a Nagy Magyar Alföldről érkező turisták Erdély kicsinyített másában gyönyörködhetnek. Meredek sziklafalak, kilátó helyek, barlangok minden felé. A Körös rohanó vize pedig sietve várja látogatóját. Könnyű megközelítése miatt hazánk egyik leglátogatottabb kirándulóhelye lesz ez a vidék, de mai elmaradottságában csak hiányosan elégítheti ki látogatóinak igényét.

Munkaterv.

1. Zichy-barlang vasúti megállóhelytől a Körösön átvezető, a múlt évi nagy áradás által elsodort híd újraépítése	16.000 P.
2. A révi cseppköves barlangban utak, hidak újraépítése	25.000 „
3. A barlangban villanyvilágítás létesítése — — —	50.000 „
4. A barlang-szálló átalakítása — — — — —	5.000 „
5. A cseppköves barlang környékén az EKE által az oláh megszállás alatt létesített utak, pihenők újraépítése	6.000 „
6. Valkóvár romjainak megóvása, megerősítése — — A festői vár már 1316-ban nevezetes szerepet játszott, gondozása a nemzetiségi területen, turista és magyar nemzeti feladatnak tekintendő.	3.000 „
7. Körösmenti barlangok feltárása, gyalogutak építése	5.000 „
8. Zichy-barlang még ismeretlen részének feltárása, gyalogutak építése — — — — —	50.000 „
9. Rév-környéki útjelzések, útmutatóablák, térképek —	1.500 „
10. Göröghegyi (393 m.) barlang mellé védkunyhó építése	1.000 „
Összesen:	162.500 P.

II.

Zilah környékének útjelzési tervezete

(Meszes hegység)

1. Zilah—Nádastó, 537 m. — Északcsúcs, 716 m. Zöld vízsz.	5.5 Km.
2. Sebesvár, 527 m.—Szarvhegy, 906 m. (Cornii)—Kocsis tető, 967 m. (Cocinului)—Perjei magos, 990 m. (Mogos) —Szálhegy, 761 m. (Salhigei)—Piriszló, 847 m. (Priszlop) —Nagyödör, 839 m. (Groapa)—Csonthegy, 870 m. (Osoiul, Terbete)—Hegyes, 705 m.—Északcsúcs, 716 m. —Nádastó, 537 m.—Porolissum városrom, 502 m.—Zsibói kastély, 202 m.—Rákóczi hegy, 422 m.—Kődi kolostorrom—Cikói szoros. <i>Rákóczi útvonal</i> , piros vízszintes.	92.0 Km.
3. Perjei magos, 990 m.—Meszes-hágó, 646 m. (Plopisului) —Ponorcsúcs, 763 m.—Vadalmatető, 881 m. Kék vízsz.	19.0 Km.
Összesen:	116.5 Km.

A tervezetből 1941. évben elkészült útjelzések:

1. Zilah—Nádastó, 537 m.—Északcsúcs, 716 m. Zöld vízsz.	5.5 Km.
2. Északcsúcs, 716 m.—Hegyes, 705 m. Piros vízszintes. —	1.2 Km.

Zilah-környéki útjelzések, útmutatótáblák és térképek elkészítése	1.200 P.
---	----------

Zilah és környékén létesített turista alkotásokkal e küzdelmes életet élő magyar nyelvterület biztató sugárzását erősítenénk. A közeli Meszes hegység sokszép részletét kellene a turisták részére ismertté tenni.

Munkaterv.

1. Zilahtól DK-re a Nádastó közelében menedékház építése A város közelében létesítendő menedékház télen a síélet fejlesztésének lenne az iskolája.	25.000 P.
2. Észak-hegyen (716) kilátótorony építése — — —	1.500 „
3. Csonthegy (Terbété), 870 m. m. nyeregben forrás foglалás és védkunyhó építése — — — — —	5.000 „
4. Zsibótól K-re a Rákóczi-hegyen, 422 m. m. kilátó és védkunyhó építése — — — — — A Szamos-kanyart uraló magaslát kilátójáról az erdélyi medence körképe tárul a turista elé.	2.000 „
5. Benedekfalvától K-re a cikói kolostor-rom feltárása, megerősítése — — — — —	1.500 „
6. A Cikó-szorosban menedékház építése — — — — — A vadregényes Szamos-kanyarban épülő menedékház úgy a gyalogos, mint a vízi turistaság központja lesz.	15.000 „
7. Nagysomkúttól K-re Kővár romjainak feltárása, megerősítése — — — — —	5.000 „
8. Kővár közelében a Lápos patak partján menedékház építése — — — — — Kővárnak, a régi Drágffy-várnak feltárása, a Lápos sziklaszorosában tervezett menedékház hazánk egyik legszebb és vegyes lakosságú vidékén a magyar élet megerősítését jelentené.	15.000 „
9. Zilah-környéki útjelzésekre, táblák és térképek készítése — — — — —	1.200 „

Összesen: 71.200 P.

(Folytatása köv.)

Beke Lajos.

Egyesületünk június hó elsején új helyiségébe költözött. Az új helyiség a mai igényeknek megfelelően kényelmes és szép. Új bútorokat szereztünk be és mindent megtettünk arra, hogy tagjaink itt jól érezzék magukat. Cím: Jókai-u. 2. sz., II. em. Tel. 36—37,

Osztályaink 1941. évi közgyűléseinek beszámolójából

Az *E. K. E. nagybányai Gutin-osztálya* 1942 március 13-án tartotta rendes évi beszámoló közgyűlését, amelyen dr. Schuller Ödön titkár felolvasta titkári jelentését az osztály 1941. évi munkásságáról. Sok kitűzött tervet a rendkívüli idő miatt megvalósítani nem tudtak, de azért élénk és alkotmányos munka folyt. Az osztály pénztári számadása 2134 P. egyenleggel zárult.

Majd Platty György elnök bejelenti a tisztikar lemondását, mely után a közgyűlés megválasztja az új tisztikart.

Elnöknek az osztály egy régi és munkás tagját, *Tréger Lajost* választják meg.

Alelnökök: Lerch Béla, Böhm Mihály, dr. Gruber Ernő, Csapó Sándor.
Titkár: Dr. Schuller Ödön.

Pénztáros: Magyar Ferenc ifj.

Ellenőrök: Sztripszky Oreszt, Altnéder László.

Jegyző: Havas Antal.

Házgondnok: Kunay Ernő.

Ügyészek: Csapó Sándor, dr. Asztalos Zoltán, dr. Richter István.

Könyvtáros: Pfeiffer Tibor.

Szertáros: Miszovits Olivér.

Osztálymérnökök: Szatarovszky József, Bortnyik Béla.

Háznagy: Horáček András.

Választmányi tagok: Altnéder József, Alföldi György, Bod Péter, Bortnyik Béla, dr. Bagossy Sándor, dr. Ádám Károly, Czihat Gyula, dr. Pinti József, Gáál János, Kalina Béla, Szatharoszky József, Gereny Ferenc, Horáček András, ifj. Tréger Lajos, Krizsán János, Oláh Sándor, Petrovsky Aurél, ifj. Kupás Gyula, Suba Zoltán, Szlevenszky J.

Végül a közgyűlés volt elnökét, *Platty Györgyöt* eddigi fáradhatatlan munkásságának elismeréséül örökös tiszteletbeli elnökévé választja.

Az *E. K. E. csikszéki osztálya* 1942 május 7-én tartotta közgyűlését, amelyet dr. Karsay Sándor, az osztály elnöke vezetett le.

A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után Kováts Jenő ifj. olvasta fel titkári jelentését. Beszámolt mind a turista-, mind a síszakosztály működéséről.

Az osztály 1941 évben 60 km-es útszakaszon útjelzéseket készített 435 P. költséggel, melyből az EKE központ 300 pengőt megtérített. Felépítette és tető alá hozta az *Uz Bence* menedékházat. Az egyesítő és a sutai menedékházon kisebb javításokat végzett és felszerelésüket gyarapította. Az ősz folyamán megkezdte a sutai síugrósánc javítási és kibővítési munkálatait az Országos Sport Központtól kiutalt 5.000 P. összegű segélyből. A munkálatokat 1942. évben folytatni fogja. A tagok egy része résztvett az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal turista-vezetői tanfolyamán. Az Osztály minden vasárnap társas-kirándulásokat rendezett, melyeken a tagokon kívül vendégek is résztvehettek. Október 5-én bokrétaünnepellyel tette emlékezetessé az *Uz Bence* menedékház

tetőaláhozását. Az ünnepélyen mintegy 150-en vettek részt. Az ősz folyamán Páldi Géza, a pécsi Mecsek Egyesület madárvédő osztályának elnöke osztályunk meghívására vetítettképes madárvédelmi előadást tartott. Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal csikszeredai kirendeltségével együtt kiszállott a Gyergyóbékási barlanghoz és megállapította, hogy a sajtóban túlzott jelentőséget tulajdonítanak ennek a természeti adottságnak. Az egyesület választmánya 1941. évben négyszer gyűlt össze, a tisztikar 21 ülést tartott. Az osztály kapcsolatot tartott fenn az EKE Központtal, a Magyar Turista Szövetséggel, a Magyarországi Kárpát Egyesülettel, a pécsi Mecsek Egyesülettel és a Magyar Sí Szövetséggel. Levelezése 191 érkezett és 231 elküldött darabból állt. Az érdeklődőknek felvilágosítást nyújtott kirándulási lehetőségekről, menedékházakról, lakás- és ételmezési viszonyokról és nyaralási ügyekben. Egyeseknek részletes úttervet is dolgozott ki. 1941. évben a taglétszám 19%-al emelkedett. Kilépett 7 tag, meghalt 1. Jelenleg 184 tagja van. A sí-szakosztály tagjai kora ősszel megkezdték edzéseiket. Január 5—6-án az Osztály résztvett a gyilkostói síversenyeken. Január 18-án a csikszeredai járási levente parancsnoksággal megrendezte közösen a járási levente seregszemle síversenyt, 25-en pedig a IX. levente-hadtest síversenyét. Február 1-én a csikszeredai OMIH kirendeltségnek segédkezett a Csabaserleg gyermek síversenyének megrendezésében. Február 2-án sínapot tartott. Február 7—8-án lebonyolította az „Erdély visszatért“ serleg országos versenyét. A múlt évben egyesületünk birtokába jutott „Székelyföldi Kupa“ helyett Seiwarth László, az Osztály tagja új tiszafaserleg díjat tűzött ki, amelynek versenyét február 14—15-én Székelyudvarhely rendezte meg. Gróf Andrássy Mihály csikszentkirályi származású pártolója az Osztálynak ezüstözött vándorserleget és 20 pár teljesen felszerelt sit ajándékozott 14—18 éves ifjak jutalmazására. A verseny kiírására csak a jövő évben kerül sor.

A titkári jelentés után a pénztári jelentést olvasták fel, amely szerint az osztály bevétele 38.030 P. 37 fillér, kiadása 31,162 P. 40 fillér, egyenleg pedig 6.867 P. 97 fillér.

A pénztári jelentéssel kapcsolatban elnök bejelentette, hogy András Béla, aki a pénztárt az elmúlt évben nagy hozzáértéssel és pontossággal vezette, eltávozván Csikszeredáról, lemondott. Elnök bejelenti, hogy az Uz Bence ház továbbépítésére és befejezésére az OMIH 15.000 pengős újabb segélyt helyezett kilátásba és ezért a vezetőség kölcsönt vett fel, hogy június 15-éig megnyithassa a sokak által várt turistaszállót.

Máthé József, az egyesköi menedékház gondnoka bejelenti, hogy a megnövekedett forgalom szükségessé teszi az Egyeskönél egy az Uz Bencéhez hasonló turistaszálló építését. Szilárd József mérnök a ház tervét el is készítette, amelynek költségvetése 140.000 P. Az EKE központ kilátásba helyezte a házhoz szükséges pénzsegély megszerzését.

Ezzel kapcsolatosan elnök bejelenti, hogy az államépítészeti hivatal elkészítette az Egyesköhöz vezető 10 km-es gyalogút tervét, mely 600 szintkülönbséget ad ki s mely később átépíthető gépkocsi úttá. Az út tervének elkészítéséért köszönetét fejezi ki elnök vitéz Bakó Gábornak, egyesületünk lelkes és értékes tagjának, mint az államépítészeti hivatal vezetőjének.

Elekes Zoltán, a sutai ház gondnoka közölte, hogy 300 idegen látogatója volt a háznak s hogy igen sürgős teendő lenne a ház előtti tér és út ügyének rendezése és kisebb felszerelési tárgyak beszerzése. Elnök megnyugtató választ ad, mert a városi sporttelepet ide akarják felépíteni s így azzal kapcsolatban megoldódik a sutai ház előbb említett hiánya is.

Az alábbi megüresedett tisztségekre választottak új tisztikari tagokat: a lemondott ifj. Kováts Jenő helyébe, aki éveken át értékes munkása volt az Osztálynak, Vasbányai Antalt titkárnak, az eltávozott András Béla helyébe Schmidt Piroskát pénztárosnak. Ügyész lett még dr. Máthé László, orvos dr. Szócs László. Az Uz Bence ház gondnokának tisztsége még betöltetlen maradt.

Elnök a jövő évi teendők elvégzésére néhány buzdító szóval lelkesítette a tagokat s a gyűlést bezárta.

Az EKE menedékházainak háló- és étkeződíjai

Forrásligeti menedékház, Nagybánya

Hálódíj külön szobában egyesületi tagnak	— — — —	2.—	Pengő
szövetségi tagnak	— — — —	3.—	„
nem tagnak	— — — —	3.—	„
Hálódíj közös (turista) szobában egyesületi tagnak	— — — —	1.—	„
szövetségi tagnak	— — — —	2.—	„
nem tagnak	— — — —	2.—	„

Napi penzió (szoba, reggeli, ebéd, vacsora) kb. — — — — 7.— „
Felvilágosítást ad: Platthy György, Nagybánya.

Cibles menedékház, Tőkés:

Hálódíj közös (turista) szobában egyesületi tagnak	— — — —	1.—	„
szövetségi tagnak	— — — —	1.—	„
nem tagnak	— — — —	1.50	„

Felvilágosítást ad: Erdélyi Kárpát Egyesület, Dés.

Sutai menedékház, Suta-fenyves (Csíkszereda):

Hálódíj közös (turista) szobában egyesületi tagnak	— — — —	.50	„
Reggeli — — — 50 fillér.	szövetségi tagnak	— — — .75	„
Ebéd — — — 2—2.50 Pengő.	nem tagnak	— — — 1.—	„
Vacsora — — — 1.50 Pengő.			

Felvilágosítást ad: E. K. E. Csíkszéki Osztályának ü. v. elnöke: Székely Géza, Csíkszereda, Kossuth Lajos-utca 9.

Egyeskői menedékház, Egyeskö:

Hálódíj közös (turista) szobában egyesületi tagnak	— — — —	1.—	Pengő
szövetségi tagnak	— — — —	1.30	„
nem tagnak	— — — —	1.30	„

Napi penzió nincs. Élelmiszert nem lehet kapni.

Felvilágosítást ad: E. K. E. Csíkszéki Osztálya.

Székely Géza ü. v. alelnök, Csíkszereda, Kossuth Lajos-utca 9.

Merza menedékház (Bükk), Kolozsvártól 5 km.-re:

Napi ellátás: reggeli, ebéd, vacsora kb. — — — — 7.— „

Felvilágosítást ad: Erdélyi Kárpát Egyesület Kolozsvár, Mátyás király-utca 6.

Hójai menedékház, Kolozsvár főterétől 3 km.-re:

Hálódíj külön szobában egyesületi tagnak	— — — —	2.—	Pengő
szövetségi tagnak	— — — —	2.—	„
nem tagnak	— — — —	4.—	„
Napi penzió (szoba, reggeli, ebéd, vacsora) kb.	— —	7.—	„

Felvilágosítást ad: Erdélyi Kárpát Egyesület, Kolozsvár, Jókai-utca
2. szám. Telefon: 36-37.

Révi menedékház, Rév, Bihar vm.:

Hálódíj külön szobában egyesületi tagnak	— — — —	2.—	Pengő
szövetségi tagnak	— — — —	3.—	„
nem tagnak	— — — —	4.—	„
Napi penzió (szoba, reggeli, ebéd, vacsora) kb.	— —	7.—	„

Felvilágosítást ad: Danielisz Endre, Rév. Vagy E. K. E. Kolozsvár.

Pisztrángos pataki menedékház, Tökés:

Hálódíj közös (turista) szobában egyesületi tagnak	— —	1.—	Pengő
szövetségi tagnak	— —	1.—	„
nem tagnak	— —	1.50	„

Élelmiszer nem kapható.

Felvilágosítást ad: Erdélyi Kárpát Egyesület, Dés.

VASUTI MENETREND

a révi Zichy-barlang kirándulásainál felhasználható vonatjáratokról
(Budapest—Kolozsvár 1942. V. 4-től.)

Indulási hely	Érkezési hely	A vonat		Indul óra	Érkezik óra
		száma	neme		
Budapest Kel.	Rév	502	gyors	7.00	11.55
Budapest Kel.	Rév felső mh.	520	személy	17.35	2.26
Budapest nyug.	Rév felső mh.	7120 530	személy	23.07	9.30
Kolozsvár	Rév felső mh.	531	személy	14.30	18.11
Kolozsvár	Rév	501	gyors	16.50	18.55
Kolozsvár	Rév felső mh.	519	személy	21.40	1.19
Rév felső mh.	Budapest Kel pu.	519	személy	1.19	10.18
Rév felső mh.	Budapest nyug.	5310 1719	személy	18.05	4.34
Rév	Budapest Kel.	502	gyors	18.55	23.41
Rév felső mh.	Kolozsvár	520	személy	2.26	6.05
Rév felső mh.	Kolozsvár	530	személy	9.30	13.15
Rév	Kolozsvár	502	gyors	11.55	14.00

IRODALOM

Háromszéktől a Himalájáig. Irta: Baktay Ervin dr. Kőrösi-Csoma Sándor életútja. Vörösváry kiadás, ára fűzve 7.80, kötve 9.60 pengő. Kőrösi Csoma Sándor halálának százéves évfordulójára alig lehet méltóbb emléket elképzelni ennél a könyvnél, amely a nagy magyar utazó és tudós kitünő előadásában egészen új oldalról világítja meg Kőrösi Csoma Sándor arcképét. „Adalékokat szeretnék szolgáltatni — írja a szerző, — elsősorban olyanokat amelyeket helyszíni tanulmányaim révén ma még egyedül nekem áll módomban nyújtani, aztán főleg kortörténeti és lélektani szempontból igyekszem élesebben megvilágítani Kőrösi Csoma Sándornak többé-kevésbé még mindig elmosódott arcképét.“ Baktay Ervin végigjárta utazásai során Kőrösi Csoma Sándornak vizsontagságos vándorútját s a „nagyenyedi vándor“ hányatott életének minden részletére helyszíni élmények és utánjárások alapján derített fényt. A könyv Kőrösi Csoma Sándornak ifjúkorával kezdődik és végigkíséri egész vándorútját Ázsia különböző vidékein. A rendkívül érdekes és értékes kötetet közel 60 kép díszíti, amelyek legnagyobb részét a szerző felvételei (Magyar Kultúr Szemle).

A földgömb márciusi számában dr. Timoffy László „Jégvilág a Dunán“, Péchy Horváth Rezső „A felkelő nap országa“, dr. Irmédi Molnár László „A Kaukázus“ és hollósi Somogyi József dr. „Hong-Kong“ címen írtak cikket. Az áprilisi szám dr. Baktay Ervinnek „A nagyenyedi vándor“ c. cikkét közli, dr. Cholnoky Jenő pedig „A burmai út“ c. leírásában a jelenleg az érdeklődés középpontjában álló

burmai útát és ezzel kapcsolatban India és Kína közötti összeköttetést ismerteti. Dr. Somogyi József „Szueztől Adenig“ címen ír. Irodalom és hírek egészítik ki a Földrajzi Társaság népszerű folyóiratát.

A Horthy csúcs címen jelent meg Griemüller Gyulának (1892-ben a Máramaros című lapban már megjelent) leírása. Az 50 évvel ezelőtti kirándulást elevenen és színesen írja le a szerző, akinek minden sorából kitünik nagy természetszeretete. Az úttörők közül való. Az élvezetes leírást dr. Bertin Ferenc elő- és zárószava és ifjú Páll Károly térképe egészíti ki. A 37 oldalas leírás megrendelhető dr. Bertin Ferenc törvénytudó elnök címén, Dés.

A Természet április számában „Vihar a Balatonon“ címen részleteket közöl Kovácsné Vilmos „halász-Varga Miska és más horgász emlékek“ c. munkájából. Gróf Keglevich István „Madárvédelem“ címen a zord tél miatt sokat szenvedett madarak védelméről ír. Dr. Szalay László „Mely ösöktől származott néhány háziállatunk“ címen ír folytatásos cikket. Rövid közlemények, állatkerti hírek, könyvszemle egészítik ki a lapot.

Turisták Lapja április száma Cholnoky Jenő dr.-nak a MTE elnökének közgyűlést megnyitó beszédét közli „A japán példája“ címen. Kollár Károly főtitkár beszámolója az egyesület 1941. évi munkáját ismerteti. Dr. Margittay Rikárd „A kereki Katonavarról és Borsafüredről“ ír ismertetést. Egyesületi élet, fényképezés és irodalmi rovatok egészítik ki e számot.

Ifj. Xántus János: A Kis Szamos vízvidékeinek tavai. Adatok a mai és hajdani halastavak ismeretéhez. (Minerva, Kolozsvár 1942.) A szerző kiadásában, mint doktori értekezés, jelent meg 26 nagy 8° oldalnyi terjedelemben 3 kép és egy térkép illusztrációval. Levéltári és helyszíni vizsgálatok alapján megírt

munka, amelynek tudományos értékén felül laikus közönséget is érdeklő eredménye abban van, hogy egyhangú és unalmas mezőségi tájaink túrisztikailag nem méltatott tavaira hívja fel figyelmünket. A vízisportok kedvelői részére alkalmas és elég könnyen megközelíthető tavak a Szék község melletti Új-tó és Csukás-tó nemkülönben a Göcz és Szentgothárd között fekvő Hodostó. „Balneológiai és túrisztikai szempontból kiaknázásra váró elhanyagolt és pusztulásra ítélt tavak ezek, amelyek pedig kíméletet érdemelnének, hogy különleges szépségüket átmenthessük az utókorra.“ A szerzőnek eme figyelmeztetése különösen megzavart ma, amikor a feleki oldalon húzott szerencsétlen határ amugy is levágta Kolozsvárról a túrisztikailag feltárt részeket. Addig is amíg azok visszatérnek, a paragon hagyott és halálra ítélt szépségeinket tárjuk fel és meentsük meg a pusztulástól nem csupán utódaink hasznára, hanem főképp a magunk multságára és gyönyörűségére is.

A dolgozat másik tanulságát az a megállapítás szolgálja, hogy a Szamosunk eme kis vízgyűjtő területén őseink 92 halastavat tartottak fenn, valóságos gyöngysorokat a völgyek hosszában.

Az OMIH támogatásával Kolozsvár Idegenforgalmi Ügyosztálya kiadta Kolozsvár prospektusát. Az utóbbi időben megjelent prospektusok között igen előkelő helyet foglal el, mert jól sikerült és jól kiválasztott fényképeivel a Kolozsvárra jövő idegeneknek bemutatja a város legszebb részeit történelmi becsű műemlékeivel együtt. Nagy örömet keltett mindenféle ennek a régen várt ismertető füzetnek a megjelenése.

Országos művészi fényképkiallítást rendez Kassán május 31. és június 21. között a Magyarországi Kárpát Egyesület „kassai fényképezők szakosztálya“.

HIREK

Téli előadás sorozatunk befejeződött. Április 16-án *Páldy Géza*, a pécsi Mecsek egyesület érdemes főtitkára és a madárvédelmi osztály vezetője nagyszámú és figyelmes közönség jelenlétében tartotta meg előadását „A kis kakuk élete“ címen. Érdekes, finom és hangulatos este volt. Az elején színes diaprojektív lemezeket vetítettek a madárvilág életéből, majd lepergették a kakuk életéről felvett kultúrfilmet, amely révén megismerhettük a kakuknak azt a közismert különleges faji tulajdonságát, hogy fészket nem rakván idegen fészekbe rakja le tojásait s ott kikelvén a kis kakuk ösztönétől hajtva kirugdalja a fészek-tulajdonos madár (pl. nádi rigó) tojásait, esetleg fiókáját, hogy ő egyedül uralhassa a fészket.

Aze EKE illusztris vendégét az egyesület nevében *Vámszer Géza* főtitkár üdvözölte és annak a reményének adott kifejezést, hogy e két nagymúltú egyesület a jövőben szorosabb turista és baráti kapcsolatba kerül egymással.

Ezzel az 1941—42 évi téli előadás-sorozatunk lezárult.

Györgyfalviak EKE estje. Az EKE rendezésében a híres györgyfalvi együttes vezetőjük és pártfogójuk kezdeményezésére egy meglepően kedves és hangulatos népi-estet adott. Csekefalvi Tamás Béláné kirándulás formájában élénk, talpraesett és értékes előadásban vezette el hallgatóit Kolozsvártól Györgyfalváig s ott a falusi házakba. Elő-

adása alatt léptek a színre szép magyar viseletükben a györgyfalviak. Férfiak, nők és gyermekek egyaránt. Beszéltek, énekeltek, majd táncoltak. Abból, amit magukkal hoztak a románok által megszállva tartott Györgyfalváról. Derék, öntudatos magyarokat ismerhettünk meg bennük, akik a színpadon is biztosan mozognak.

Cs. Tamás Béláné előadása és a györgyfalviak ügyes szereplése azonban sokkal nagyobb érdeklődést érdemelt volna meg Kolozsvár közönségétől.

Hozzászólás Székelyföldi térképünkhöz. A „Debreceni Szemle“ tudományos folyóirat 1942. év május havi számában Dr. Gál István részletesen foglalkozik mult év őszén a M. Kir. Honvéd Térképészeti Intézet kiadásában és egyesületünk adatgyűjtő munkájának támogatásával megjelent „Székelyföldi térkép“-pel, annak hasznos és értékes voltával, egyes hibáival és hiányai-
val. Ezzel kapcsolatosan kitért a cikkíró a térkép megjelenése után napvilágot látott elfogult kritikákra és azokat rosszindulatu „bakafántoskodásnak“ nevezte, mert a térkép várakozáson felül szép és jó és igen hasznos szolgálatot tesz mindenkinek, aki a Székelyföld megismerése céljából utazik le oda.

A Magyar Turisták Országos Szövetsége május 5-i tanácsülésén Zsembery Gyula dr. elnök bejelentette, hogy a f. évi ágyalálpítványi segítyből a MTE, Súlyom TE és Vándorkedv TE 100—100 P, az *EKE pedig 800 pengőt kap.* A MKE—MTE azon javaslatát, hogy zsidókat a turista menedékházakban ne szolgáltassanak ki és ezt feltűnő helyen írják ki házaikra a tagegyesületek, többek hozzászólása után a Tanács elfogadta. A figyelmeztető táblák szövegét a Szöv. elnöksége határozza meg. A pilisi Kőhegyen május 3-án tartott Szent Bernát ünnepen

több százan vettek részt. A tanácsülés elfogadta azt a javaslatot, hogy a jövőben ezt az ünnepséget a tagegyesületek saját menedékházaik közelében rendezzék, kapcsolják össze a madarak és fák ünnepével és ennek emlékére egy-egy fát ültessenek el. Munkaterület és útjelzési előadó előterjesztése alapján a borszónyi Hegyestető környékét az Encián T. megszűnésével a MKE gondozására bizta a Tanács. Elfogadta a Kárpátalján végig haladó országos kék jelzésű Szinaikó—Rónahavas—rahói Paphavas és az országos piros jelzésű „Rákóczi út“: Ungvár—Munkács—Huszt tervezett útvonalát. Tanács elfogadta a szövetségi terepgyakorlatok június 27—29-re megállapított időpontját és felhívta a Tagegyesületeket, hogy június 15-ig rendezzenek házi terepgyakorlatokat, erről részletes jelentést küldjenek be. Múzeum előadó részletes jelentésében beszámolt az Országos Turista Múzeum örvendetes anyagszaporodásáról és a látogatók számának emelkedéséről. A tagegyesületektől a menedékházakról, kilátókról, forrásfoglalásokról modellek; bot-szöveg (plaketek) és turista jelvények beküldését kéri. Főtitkár bejelentette, hogy a MFTR ez évben nem indítja az Esztergomig közlekedő turista-hajót. De ígéretet kaptunk egy másik, kedvező időpontban induló hajó beállítására. Hajókon a turista kedvezmények is érvényben maradnak. Ismertette a magashegyí és sziklamászó gyakorlatok programját. Bejelentette, hogy hat kisebb egyesület leigazolás hiányában beszüntette működését. Elnök részletesen ismertette az OSK leiratát, május 15—17 között a Sport Központ szervezetének megismerésére rendezett előadásorozat munkarendjét. Vezetői ügyek előadója bejelentette, hogy a Szöv. szívesen küld vidékre is előadót és vizsgáztatót. Minden vezetőképzési ügyben örömmel ad az előadó felvilágosítást az érdeklődőknek. B. I.

Ifj. Xantus János gimn. tanárt, folyóiratunk szerkesztőjét a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemen most avatták doktorrá. Az egyesület nevében örömmel üdvözljük és sok szerencét kívánunk, a jelenleg katonai szolgálatot teljesítő szerkesztőnknek.

Kőrösi-Csoma Sándorról tartott előadást április 12-én Baktay Ervin dr. a budapesti Urániában. A közel három óras előadásában a háromszéki Kőrösön 1784-ben született és a protestáns székelyek tudományos fellelőgárában Nagyenyeden tanulmányait elkezdő Csoma küzdelmes életének minden nevezetes mozzanatát elvonultatta nagyszámú hallgatósága előtt. Színes képekkel és szavakkal megjelenítette az 1819-ben elkezdett és közel 12000 km-en: Nagyenyed — Bukarest — Enosz — Alexandria — Ciprus — Aleppo — Bagdad — Teheran — Lahor — Leh — Szabati — Kalkutta uton haladó és Darzsilingban 1842-ben befejeződött küzdelmes életet. Kőrösi-Csoma Sándor diákkori fogadalmának kötelező varázsával az ősmagyar hazát akarta megkeresni Ázsiában. Ez indította el a nagy útra. A sors különös útmutatásával ezt nem érhetette meg. Küzdelmes útja a nagy szárazföld belsejébe nem vezette el. De a tudományos világnak és így nemzetének mégis hatalmasat alkotott. Feltárta az addig teljesen ismeretlen tibeti nyelvet, szótárát és nyelvanát elkészítette. Ő ezt csak eszköznek tekintette nagy céljához. Kőrösi-Csoma Sándor tizenhét élő és holt nyelv birtokában 58 éves korában indult el, hogy — Nagytibeten keresztül, Lasszán át, ahol még kutatni akart, — eljuthasson közép-Ázsia belsejébe. A Himalaja hágoín sem juthatott át. Darzsilingban 1842-ben a malária kitért rajta és április 11-én meghalt Hazánk

egyik legnagyobb fia. Sírján a messzi idegenben 1910 óta, Széchenyi István gróf jelmondatával, magyar szöveg is örökíti dicső emlékét.

Az Országjárás legutóbbi számainak színes és aktuális riportjai közül érdekes a Budapest-Szolnoki hajóútról szóló tudósítás, Bíró István, Nyíró József erdélyi képviselő, Dr. Mészáros Hugó szombat-helyi polgármester nyilatkozata és Pintér Imre írása a kalocsavidéki népviseletről, Dr. Szabó Miklós nagybányai polgármester nyilatkozata. Közli az idegenforgalmi tanfolyam írásbeli pályázatának eredményeit. Az idei Balatoni Sporthétről és az erdélyi nyaralásról szóló cikkek mellett friss hírek egész sora élénkíti a lapot.

A Magyar Turista Egyesület március 31-én tartotta 54. évi rendes közgyűlését. Cholnoky Jenő dr. elnöklésével. Részleges tisztújítás keretében Dékány Mihály dr.-t főtítkárrá választották. A Turisták Lapjának szerkesztését Sujtó Béla vette át.

A Magyarországi Kárpát Egyesület május 2-án tartotta 70. évi rendes és tisztújító közgyűlését. Karafiáth Jenő dr. elnöki megnyitóját Roth Samu dr. (1851—1889) emlékének szentelte. A hajdani MKE ügyvivő, tanár, geologus, barlangkutató, sziklamászó, tátrai útépítő, író és kiváló turista életét mint erőt adó példát idézte hallgatósága elé. A tartalmas elnöki megnyitó méltó volt a hét évtizedes Egyesület hagyomány-tiszteletéhez! Rubányi Vilmos főtítkári beszámolójából örömmel értesültünk a kárpátaljai Pap havason magas póznákkal létesített sí turista útjelzésekről. Tisztújítás keretében a régi vezetőség újabb három éves megbízást kapott az egyesület továbbvezetésére.

B. I.

Épül a Révi-barlanghoz vezető híd. Nagybányai osztályunk menedékház-építése folyamatban van és a közeljövőben a ház felavatására is sor kerül.

Turista testvérek! Pártoljuk egymást!

Magyar díszruhákat,
férfiruhákat, sportöltönyöket, viharkabátokat, szakszerűen készít

SZÉKELY JÓZSEF

E. K. E. tag szalonja Kolozsvár, Unió-u. 2, I. emelet,
az EKE volt helyiségében.

E. K. E. tagoknak a szabott árakból 10% kedvezményt ad.

Az EKE csíkszéki osztályának bélyege. Ennek jövedelméből épül az „Uz Bence“ menedékház a Hargitán. A bélyeg 1 és 5 pengős kiadásban jelent meg. Minden bélyeg megvásárlásával egy téglát adunk az épülő menedékházhoz. A bélyeg megrendelhető az EKE titkárságánál Kolozsvár, Mátyás-utca 6. szám alatt.

KELETI ÚJSÁG

Feiss,

szinvonalas,

megbízható!

POMPÁS SZÖVEGKÖZTI KÉPEK

SPORT-felszerelési, ruházati

cikkek legnagyobb választékban

CSEGEZY ANTAL

sport-szaküzletében

Kolozsvár, Unió-utca 24. szám.

Új erdélyi térkép!!!

A Radnai-havasok 200,000-es térképe megjelent. Az öt színnyomással készült térkép a Honvédtérképészeti Intézet kiadványsorozatának egyik legszebb alkotása. Egyesületünk kezdeményezésére örvendetes újítás látható e térképen: a jelentősebb történelmi- és műemlékeket, a népművészetet őrző város- és községnevek külön vannak megjelölve.

A térkép ára 2,50 Pengő, részletes ismertetésére jövő lapszámunkban még visszatérünk.

Természetjáró testvérek!

Turista-, sí-, sport-, valamint bárminő
férfi ruhákat jól és olcsón készít és
EKE tagoknak 10% engedményt ad

Petkes úriszabósága

Kolozsvár, Mátyás király-tér 22.

BALÁZS ERNŐ

tagtársunk

modernül felszerelt FÉNYKÉPÉSZETI SZAK-
ÜZLETÉBEN minden cikk állandóan kapható.

Legujabban

elektromos cikkek és rádió-osztállyal

bővítette ki üzletét

Kolozsvár, Unió-utca 12. ~ Telefonszám: 36-63.